

Research Paper

Explaining the Subjective Patterns of Experts Around the Key Factors Affecting Sport Policy Making Health and Hygiene-Based Using the Q Method

Mohammad Poorkhalil¹ , Ali Hemati Afif^{2*} , Fariba Mohammadian³

Received: Mar 12, 2022

Revised: Nov 05, 2022

Accepted: Nov 05, 2022

ABSTRACT

Objective: Sport is one of the cases in which countries seek to improve in order to achieve the goal of good health for the society. In this context, the purpose of this study to explaining the subjective patterns of experts around the key factors affecting sport policy making, health and hygiene-based using the Q method.

Methodology: The present study is in terms of paradigm, interpretative and positivist and based on the purpose is of the type of applied research. The combined method of Q is used to do this research. The participants of this research are formed connoisseurs and experts the field of future research, health policy making, sports science based on their acquaintance and close relationship with the research subject. Thus, first, 15 experts were selected for semi-structured interviews, and in the next step, in order to sort the Q chart, 20 experts were selected through purposive sampling. The obtained data placed processed and Q factor analysis through SPSS software.

Results: The findings showed that according to the identified subjective patterns, the most important key factors affecting the future of community health with emphasis on national sports, is live better movement, educative movement, development of public sports and spiritual health, NGO of Sports and the most of dissident factor by the participants is the politicization of sports.

Conclusion: The results of this study indicating six subjective patterns derived from the prioritization of participants; so that due to the 6 subjective patterns presented characterized that each of them has to relative to each other included different concepts and specifications.

Keywords: Subjective Pattern; Policy making; Health and Hygiene; Sport; Q Method

1. Ph.D Student in Sport Management, Department of Physical Education and Sport Sciences, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.
2. Associate Professor of Sports Management, Faculty of Social Sciences, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran. (**Corresponding author**)
3. Assistant Professor of Sport Management, Department of Physical Education and Sport Sciences, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran.

* Corresponding author's e-mail address: hematiafif@soc.ikiu.ac.ir

Cite this article: Poorkhalil, M., Hemati Afif, A & Mohammadian, F. (2027). Explaining the Subjective Patterns of Experts Around the Key Factors Affecting Sport Policy Making Health and Hygiene-Based Using the Q Method. *Journal of Sport Management and Development*, 16(1), 1-22.
DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.21769.2667>

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

According to the World Health Organization's definition, health is: a state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity. Today, one of the major problems of lifestyle, considering the use of vehicles, advancements in household appliance technology, widespread use of computers, etc., is lack of physical activity. The direct relationship between decreased physical activity and increased diseases is one of the concerns of governments regarding citizens' health. In this regard, ensuring and sustaining the health of all members of society requires coordinated action by various organizations and institutions, and for this reason, health policies are formulated in a multi-faceted manner. To achieve the goals of ensuring, supporting, and promoting the health level of the general public, the health system must design, implement, and evaluate interventions.

Methodology

The present research is interpretive in terms of paradigm; due to the identification of individuals' mental patterns, it is positivist due to the use of the exploratory factor analysis method, and based on the purpose, it is an applied research type. Considering the purpose of the article, the combined Q method is used to conduct this research, which includes the simultaneous use of qualitative and quantitative methods. The main difference between this method and other methods is that instead of variables, it analyzes individuals, thus achieving a kind of typology. This method does not seek to count the number of people who have different mentalities, but its main goal is to reveal different mental patterns.

Results

Part One: Identifying Key Factors

In this study, key factors were identified based on the experts' opinions through interviews obtained according to Table 1 of the article and these factors were confirmed by the experts.

Table 1. Q-statements (key factors)

Phrase code	Q option
1	Well-being movement
2	Development of public sports
3	Management skills
4	Sports NGOs
5	Sports celebrities
6	Sports brands
7	Sports app production
8	Smartening sports venues
9	Designing sports websites,
10	Development of media literacy

11	Establishing a safe and clean waste disposal system in stadiums
12	Use of non-fossil fuels in sports events
13	Energy management
14	Pollution management
15	Waste management
16	Sufficient budget
17	Privatization in sports
18	Sports sponsors
19	Inflation
20	Sports fans
21	Strengthening national identity
22	Sports diplomacy
23	Politicizing sports
24	Formulation of sports law
25	Membership in international organizations
26	Professional ethics
27	The spirit of heroism
28	Educational movement
29	Reform movement
30	Spiritual health

Part Two: Research Data Analysis

In this section, the data obtained from the experts' sorting was entered into the software to explain the experts' mentalities regarding the research problem through Q-factor analysis. The Q-factor analysis process includes two stages: extracting factors and rotating them in an interpretable manner. For this purpose, a correlation matrix was used for factor analysis (a common and conventional method), the principal components method was used for data extraction, and the Varimax method was used for factor rotation.

Discussion and Conclusion

Sport, as a social and cultural phenomenon, plays a significant role in the lives of individuals in society. By identifying the key factors affecting health-based sport policy-making and explaining the related mental patterns, one can obtain the necessary preparation for the futures facing society, efficiently and effectively use available resources to build a desirable future, become aware of the obstacles ahead, and engage in planning and policy-making. Therefore, using the Q-methodology, key factors were first identified, and then mental patterns were explained. The results showed six different mental patterns. According to the identified mental patterns, the most important key factors include: managerial skills, the well-being movement, sports NGOs, the educational movement, spiritual health, development of public sports, professional ethics, inflation, strengthening national identity, sports diplomacy, privatization in sports, designing sports websites, establishing a safe and clean waste disposal system in stadiums, the spirit of chivalry (Pahlevani), waste management, sufficient budget, use of non-fossil fuels in sports events, development of media literacy, smartening sports venues, sports fans, and developing sports applications. Now we explain each of the mental patterns.

Originality/Value

By implementing proper health policies based on the results of this research, the community can achieve the super-goals in the field of prevention related to a healthy lifestyle. These three super-goals are the well-being movement, the educational movement, and the corrective movement, which are highly critical in today's circumstances and will facilitate the achievement of the World Health Organization's objectives in the three domains of physical, mental, and spiritual health.

Research Limitations/Implications

One of the limitations of this research was the lack of codified health policy in the country, which caused us to face a shortage of data. However, by using an expert group and studying health policies in developed countries, we were able to partially overcome this shortage to explain the components of health development in the country. Furthermore, rapid changes in digital technologies and related regulations may affect the research findings, such that some findings may change in the future. The findings of this study offer several practical and theoretical implications for sports organizations, policymakers, and researchers.

Based on the six identified mental patterns and the key factors obtained, it is suggested that the following items be included in the planning and policy-making of the Ministry of Sports and Youth:

1. Since the highest total disagreement of mental statements is with the politicization of sports, therefore, the entry of politics into sports should be avoided as much as possible.
2. The well-being movement, the educational movement, the development of public sports, spiritual health, and sports NGOs are among the most important factors mentioned by participants in the mental patterns. Therefore, attention should be paid to: society's needs in the field of sports to increase their level of satisfaction; health-oriented planning based on sports; culture-building and raising public awareness regarding sports and its impact on physical and mental health; creating a suitable platform for community participation through the establishment of non-governmental organizations (NGOs); and finally, institutionalizing sports-oriented thinking in society.
3. Since no human prediction can be considered definitive, the results and effective key factors should be reviewed and reassessed at regular intervals by obtaining continuous information in this field for future research.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study has complied with all ethical guidelines of the research. Participants were fully informed about the objectives of the research, and before data collection, confidentiality and anonymity of participants were strictly observed. All collected data were used solely for research purposes.

Declaration of Generative AI and AI-Based Technologies in the Writing Process

AI and AI-based technologies were not used in this research.

Funding

This research did not receive any financial support from any organization, institution, or entity. All costs were covered by the authors

Authors' contribution

All authors contributed equally to the conceptualization, methodology, data collection, analysis, and writing of the article.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest regarding the publication of this study.

Acknowledgments

The authors express their gratitude to all participants, including specialists and experts in the sports

industry, for their valuable contribution to this research.

References

- Abdulsalehi, B., Nobakht Ramezani, Z., & Mohamadian, F. (2021). Futures Study Participation in public sport with A structural analysis approach. *Journal of Sport Management and Development*, 10(1), 16-29. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2021.5050>] [In Persian]
- Asare Dezfuli, M., Alam, Sh., & Zarghami, M. (2021). Development of health with the use of exercise with a combination of design approaches and ISM modeling. *Razi Journal of Medical Sciences*, 27(12), 78- 89. [[Link](#)] [In Persian].
- Carrad, A. (2019). *Developing Health Promoting Sports Clubs through Organisational Change*, School of Health and Society, University of Wollongong. [[Link](#)]
- Danaee Fard, H., Hosseini, S.Y., & Sheykhha, R. (2013). *Q method*. Saffar Publications. [[Link](#)] [In Persian]
- Damari, B., Vosoogh Moghaddam, A., Monazzam, K., & Salarianzadeh, H. (2010). *Where and How to Make Wise Policies for Health? A Qualitative Study on the Characteristics of Health Policy System in the Islamic Republic of Iran*. *Hakim Health Systems Research Journal*, 13(4), 210-218. [[Link](#)] [In Persian]
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport management review*, 12(3), 113-136. [<https://doi.org/10.1016/j.smr.2009.01.001>]
- Emami, A., Emami, F., & Afshari, M. (2019). A Paradigm Model of Investment Development in Iran Sport. *Journal of Faculty of Physical Education*, 12(3), 759-788. [<https://doi.org/10.22059/jsm.2019.287740.2315>] [In Persian]
- Exel, J.V., Graaf, G., & Brouwer, W. (2007). Care for a break? An investigation of informal caregiver attitudes toward respite care using Q-methodology. *Journal of Health Policy*, 83 (9), 332–342. [<https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2007.02.002>]
- FarokhShahi, R., Shahlaee, J., Shirvani Naghani, M., Honari, H., & Kargar, G. (2021). Identifying and Developing the Environmental Model Affecting the Strategic Foresight of Iranian Sports based on the Steepeld and Determining Key Drivers. *Journal of Iran Futures Studies*, 6(1), 233- 263. [<https://doi.org/10.30479/jfs.2021.14498.1246>] [In Persian]
- Fathi, R., Maleki, M., Saberi, A., & Zandagahi, A. (2020). A. Scenario Planning of University Sports of Iran based on Future Study Approach. *Journal of Management and Development*, 9(3), 72- 92. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2020.4376>] [In Persian]
- Hume, P., Stewart, A. (2018). *Physique Assessment in Youth Sports for Talent Identification and Development. Best Practice Protocols for Physique Assessment in Sport*. Springer. pp 3-10. [[Link](#)]
- Jalaei, S.A., & Amjadi, M.H. (2021). Estimation of Sports Demand in Iranian Household. *Journal of Sport Management and Development*, 10(2), 11-20. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2021.5052>] [In Persian]
- Javadi Pour, M., Atghia, N., Rahbari, S., & Taefi, H. (2017). The Study of the Effective Factors on the Process of Policy-Making of Sport for All in Iran. *Quarterly Journal of Sport Development and Managemen*, 8(1), 119- 139. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.1970.3543>] [In Persian]
- Javaheri, F., Safari Shali, R., & Mahdavi kande, D. (2020). The lack of a comprehensive health policy (As a social problem). *Journal of Social Problems of Iran*, 11(1), 63- 87. [[Link](#)] [In Persian]
- John, A., & Halliburton, A. L. (2010). Q methodology to assess child-father attachment. *Journal of Early Child Development and Care*, 180(1-2), 71–85. [<https://doi.org/10.1080/03004430903414711>]

- Keshavarz Turk, E., Hemati Afif, A. (2019). Presenting a Framework for Examining the Effects of Organizational Foresight on Policy-Making in Iran's Sport Industry. *Journal of Strategy*, 28(4), 111-136. [Link] [In Persian]
- Khairandish, M., Tabrizi, E., Khamoie, F. (2017). The Identification and Prioritization of Organizational factors in Knowledge Commercialization according to Q Methodology. *Journal of Entrepreneurship Development*, 10(1), 81- 100. [https://doi.org/10.22059/jed.2017.62290] [In Persian]
- Khoshgooyan Fard, A. (2007). *Q Methodology*. Tehran: Radio and Television of the Islamic Republic of Iran, Research Center. [Link] [In Persian]
- Moradi, M. (2019). *Analyzing the situation of public sports participation in Iran and explaining the major challenges and obstacles*. Islamic parliament research center of the Islamic Republic of IRAN. [Link] [In Persian]
- Nazari, S., Razavi, M.H., Amirnejad, S., Rezayan Ghayeh Bashi, A. (2021). Iranian Public Sports Scenarios on the Horizon 2032. *Journal of Iran Futures Studies*, 5(2), 309- 333. [Link] [In Persian]
- Phillips, P., & Newland, B. (2014). Emergent models of sport development and delivery: The case of triathlon in Australia and the US. *Sport Management Review*, 17(2), 107-120. [https://doi.org/10.1016/j.smr.2013.07.001]
- Pruna, R., Tribaldos, L.M., Bahdur, K. (2018). *Player talent identification and development in football*. *Apunts. Medicina de l'Esport*. 53(198), 43-46. [Link]
- Ramezani, F., Talebpour, M., SHajie, K. (2020). Identifying of Mental Paradigms of Sports Development Strategies with the Educational Approach at Farhangian University. *Research on Educational Sport*, 8(20), 115- 132. [https://doi.org/10.22089/res.2020.7963.1748] [In Persian]
- Shahvali Kohshouri, J., Askari, A.R., Nazari, R., Naghsh, A.R. (2020). The Formulation Iranian Educational Sports Strategies: Scenario-Based. *Research on Educational Sport*, 8(21), 223- 250. [https://doi.org/10.22089/res.2020.8611.1834] [In Persian]

تبیین الگوهای ذهنی خبرگان پیرامون عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت با کاربست روش کیو

محمد پورخلیل^۱، علی همتی عقیف^{۲*}، فریبا محمدیان^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۱۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۸/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۱

چکیده

هدف: ورزش با رویکرد همگانی به عنوان مهم‌ترین پیشران توسعه سلامت جامعه بر مبنای الگوی نهضت بهزیستی و اصلاحی است. در همین چارچوب، هدف از انجام پژوهش حاضر تبیین الگوهای ذهنی خبرگان پیرامون عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت است.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از نظر پارادایم، تفسیری و اثبات‌گرایی و بر اساس هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی است. برای انجام این پژوهش از روش ترکیبی کیو استفاده شد. مشارکت‌کنندگان را خبرگان و متخصصان حوزه آینده‌پژوهی، سیاست‌گذاری سلامت و علوم ورزشی بر مبنای آشنایی و ارتباط نزدیک‌شان با موضوع پژوهش تشکیل می‌دادند. بدین ترتیب ابتدا ۱۵ نفر از خبرگان برای انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و در گام بعد به منظور مرتب‌سازی نمودار کیو، ۲۰ نفر از افراد خبره به طریق نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌ها نیز از طریق نرم‌افزار SPSS مورد پردازش و تحلیل عاملی کیو قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد مطابق الگوهای ذهنی شناسایی شده مهم‌ترین عوامل کلیدی، نهضت بهزیستی، نهضت تربیتی، توسعه ورزش همگانی، سلامت معنوی و سمن‌های ورزشی است و بیشترین عامل مخالف توسط مشارکت‌کنندگان نیز سیاسی کردن ورزش می‌باشد.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان دهنده شش الگوی ذهنی حاصل از اولویت‌بندی مشارکت‌کنندگان است؛ به طوری که با توجه به ۶ الگوی ذهنی ارائه شده مشخص می‌شود که هر کدام از آنها دارای مفاهیم و خصوصیات متفاوت نسبت به هم هستند.

واژه‌های کلیدی: الگوی ذهنی، سیاست‌گذاری، سلامت و بهداشت، ورزش، روش کیو

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزش، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

۲. دانشیار مدیریت ورزش، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار مدیریت ورزش، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: hematiafif@soc.ikiu.ac.ir

استناد: پورخلیل، محمد؛ همتی عقیف، علی و محمدیان، فریبا. (۱۴۰۶). تبیین الگوهای ذهنی خبرگان پیرامون عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت با کاربست روش کیو. مدیریت و توسعه ورزش، ۱۶(۱)، ۲۲-۱.

DOI: <https://doi.org/10.22124/JSMD.2022.21769.2667>

نوآوری پژوهش و پیام کلی

با توجه به نتایج پژوهش در راستای سیاست‌گذاری سلامت، جامعه می‌تواند به ابر اهداف حوزه پیشگیری در زمینه سبک زندگی سالم دست یابد، این سه ابر هدف عبارتند از نهضت بهزیستی، نهضت تربیتی و نهضت اصلاحی که در شرایط امروزی بسیار حساس بوده و موجبات دستیابی به اهداف سازمان جهانی بهداشت در سه حوزه سلامت جسمانی، روانی و معنوی را به ارمغان خواهد شد.

مقدمه

مطابق تعریف سازمان بهداشت جهانی سلامت عبارت است از حالت کامل آسایش و کامیابی زیستی، روانی و اجتماعی و صرف فقدان بیماری و ناتوانی سلامت نیست (عصاره دزفولی و همکاران، ۲۰۲۱). امروزه یکی از مشکلات عمده سبک زندگی با توجه به استفاده از وسایل نقلیه، پیشرفت در تکنولوژی ساخت وسایل خانگی، استفاده گسترده از رایانه و ... نداشتن تحرک است. رابطه مستقیم بین کاهش فعالیت‌های بدنی و افزایش بیماری‌ها یکی از نگرانی‌های دولت‌ها در خصوص سلامت شهروندان می‌باشد. در این راستا تأمین و پایداری سلامتی همه اعضای جامعه مستلزم اقدام هماهنگ سازمان‌ها و نهادهای مختلف است و به این دلیل تدوین سیاست‌های سلامت به صورت چندوجهی انجام می‌پذیرد (جوهری و همکاران، ۲۰۲۰). بدین منظور جهت رسیدن به اهداف تأمین، حمایت و ارتقای سطح سلامت عموم مردم، نظام سلامت بایستی مداخلاتی را طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید (دماری و همکاران، ۲۰۱۰).

سیاست‌گذاری عمومی به فعالیت‌های حکومت و اهداف انگیزشی فعالیت‌ها اطلاق می‌شود، همچنین مجموعه فعالیت‌های حکومتی است که اثرات مختلفی بر زندگی افراد جامعه دارد (کشاورز ترک و همتی عقیف، ۲۰۱۹). در فرایند سیاست‌گذاری یکی از اصلی‌ترین راه‌های رسیدن به سلامت مطلوب توجه به ورزش به عنوان یک فرهنگ و هویت ملی می‌باشد. ورزش به عنوان پیش‌نیاز اصلی توسعه پایدار محسوب می‌شود و بدین منظور موفقیت در عرصه ورزشی، توجه مدیران و دست‌اندرکاران را بیش از پیش به خود جلب کرده است (پرونا^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). در سیاست‌گذاری جامع سلامت، عوامل کلان و خرد تأثیرگذار بر سلامت، نظیر عوامل سیاسی، زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی، حوزه‌های زیست‌محیطی، جبرانی، پیشگیرانه و حتی نیازهای کنشگران سلامت هم در نظر گرفته می‌شود (جوهری و همکاران، ۲۰۲۰). که در صورت سیاست‌گذاری صحیح و اجرای دقیق، منافع فردی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی زیادی را به همراه خواهد داشت (جوادی پور و همکاران، ۲۰۱۸).

ورزش، از سرگرمی و بازی گرفته تا حرفه‌ای و رقابتی، نقش مهمی در وضعیت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جوامع دارد و همین موضوع باعث سرمایه‌گذاری زیاد کشورها در توسعه ورزش شده است (هیوم و استوارت^۲، ۲۰۱۷). ورزش در سراسر جهان جزیی جدا نشدنی از فرهنگ، آموزش و علم است و در سیاست‌گذاری سلامت کشورها نقش پررنگی ایفا می‌نماید (نظری و همکاران، ۲۰۲۱). نتایج مطالعات نشان داده است تمرینات ورزشی علاوه بر آمادگی جسمانی موجب کاهش فاکتورهای خطر قلبی-عروقی، کاهش و بهبود بیماری‌های متابولیک مانند دیابت و سندرم متابولیک، بهبود عملکرد عصبی-شناختی و ارتقای کیفیت زندگی می‌شود که می‌تواند سطح سلامت جامعه را ارتقا دهد (عصاره دزفولی و همکاران، ۲۰۲۱). جلالی و امجدی (۲۰۲۱) با برآورد تقاضای ورزش خانوارهای ایرانی نشان دادند با توجه به لوکس بودن ورزش برای خانوارهای ایرانی، نقش نهادهای دولتی در ایجاد زیرساخت‌ها و افزایش مشارکت ورزشی به منظور ارتقاء سلامت جامعه، تعیین‌کننده است. بر این اساس خانوارهای کم‌درآمد، خانوارهای بی‌سرپرست، بی‌سواد، بازنشستگان و روستاییان می‌بایست مورد توجه جدی برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران بخش ورزش کشور قرار بگیرند. فرخ‌شاهی و همکاران (۲۰۲۱) با طراحی الگوی محیطی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران نشان دادند تجارت بین‌المللی، یکپارچگی در مدیریت ورزش، گسترش فلسفه ورزش، افزایش سرانه استاندارد ورزشی، افزایش سرمایه‌های اجتماعی، سیاست‌های زیست‌محیطی، گسترش رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی و تدوین نظام‌نامه‌های حقوقی به عنوان پیشران‌های کلیدی مؤثر بر آینده‌نگاری راهبردی ورزش ایران می‌باشند.

¹ Pruna

² Hume & Stewart

شهولی کوه‌شوری و همکاران (۲۰۲۰) به تدوین استراتژی‌های ورزش تربیتی ایران مبتنی بر سناریو پرداختند. بر اساس یافته‌ها، «شبکه‌سازی در بین بازیگران کلیدی» و «هم‌افزایی خانواده و اجتماع» به عنوان دو عدم قطعیت کلیدی شناسایی گردیدند. رضانی و همکاران (۲۰۲۰) با شناسایی الگوهای ذهنی راهکارهای توسعه ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان کشور ۹ الگوی ذهنی متمایز در خصوص راهکارهای توسعه ورزش با رویکرد تربیتی در دانشگاه فرهنگیان شناسایی کردند. عوامل انگیزشی بیرونی، ساخت و توسعه اماکن و تجهیزات مناسب و استاندارد، توجه به نیازهای جسمی، تربیتی و روانی افراد، امکان مشارکت اعضای خانواده و دوستان در فعالیت‌ها، درونی سازی ارزش مشارکت در برنامه‌های ورزشی، مدیریت و برنامه‌ریزی آگاهانه، تبلیغ و اطلاع‌رسانی مناسب، توجه به هزینه‌ها و مسائل مالی از جمله الگوهای ذهنی استخراج شده می‌باشند. نظری و همکاران (۲۰۲۱) به سناریوهای ورزش همگانی ایران در افق ۱۴۱۲ پرداختند. مطابق یافته‌ها چهار سناریوی سازگار و محتمل در ارتباط با آینده ورزش همگانی شامل سناریوی زیست بوم نشاط (مطلوب‌ترین سناریوی محتمل)، سناریوی پویشگران سلامت (توسعه ورزش همگانی در قشر متوسط)، سناریوی درجا زندگان (عدم تغییر در شرایط) و سناریوی فرو افتادگان (نامطلوب‌ترین سناریوی محتمل) می‌باشد. فتحی و همکاران (۲۰۲۰) به سناریوپردازی آینده ورزش دانشگاهی ایران پرداختند. طبق یافته‌ها حمایت‌های مالی و اقتصادی و سبک زندگی به عنوان دو عامل کلیدی آینده ورزش دانشگاهی ایران مشخص شدند، که بر اساس این عوامل چهار سناریو شامل: سناریوی عصر شادی، دنیای بی‌تفاوتی، دنیای تنبل‌ها و دنیای افسرده به دست آمد. عبدالصالحی و همکاران (۲۰۲۱) به آینده‌پژوهی مشارکت در ورزش همگانی پرداختند. یافته‌ها نشان داد نیروهای پیشران کلیدی فرهنگی و ایدئولوژیک، اقتصادی و صنعتی، سرمایه مالی و انسانی، دستاورد مشارکت، سیاسی و اجتماعی بیشترین تأثیرگذاری و تأثیرپذیری را بر آینده مشارکت در ورزش همگانی دارند. در این بین، عامل فرهنگی و ایدئولوژی؛ و اقتصادی و صنعتی بیشترین سهم را در اثرپذیری مستقیم و غیرمستقیم داشتند. کشاورز ترک (۲۰۱۹) با آینده‌نگاری ورزش با تکیه بر مبانی اسلامی نشان داد دو پیشران الگوی توسعه ورزشی و جهت‌گیری فرهنگی غالب، دارای عدم قطعیت و اهمیت بالایی هستند.

کاراد^۱ (۲۰۱۹) به بررسی توسعه باشگاه‌های ورزشی مروج سلامت از طریق تغییر سازمانی پرداخت. براین اساس برای ایجاد یک تغییر فرهنگی در ورزش به گونه‌ای که ارتقای سلامت را در کسب و کار اصلی خود ادغام کند، مهم است که از طریق رویکردهای مشارکتی و بر اساس مشارکت‌های بین بخشی و پاسخگویی به زمینه‌های منحصربه‌فرد سازمان‌های ورزشی مختلف، اقدامی پایدار انجام گیرد. فیلیپس و نیولند^۲ (۲۰۱۴) به بررسی الگوهای ضروری توسعه و تحول ورزش در استرالیا و ایالات متحده پرداختند. نتایج بدست آمده از پژوهش مدل‌های بدیع توسعه ورزش را نشان می‌دهد و مفاهیم برای پژوهش، تمرین و آموزش مدیریت ورزشی مورد بحث قرار گرفته است. براین اساس مدل سیستم ورزش آلمان که در آن چندین ذینفع از بخش‌های مختلف مانند گردشگری، آموزش و سلامت همکاری می‌نمایند تا سیاست ورزش برای همه^۳ را به طور کامل اجرا کنند، به عنوان یکی از نمونه‌های پیشرو در توسعه ورزش محسوب می‌شود. دی‌بوسچر و همکاران^۴ (۲۰۰۹) به تبیین موفقیت ورزشی بین‌المللی با مقایسه بین‌المللی سیستم‌ها و سیاست‌های ورزشی نخبگان در شش کشور پرداختند، و با توجه به عوامل کلیدی تشویق و حمایت از ورزشکاران در همه دوران، منابع مالی، استعدادیابی مناسب، ساختار مناسب ورزش، ورزش همگانی، شرایط مناسب تمرین، افزایش دانش مربیان، مسابقات تدارکاتی مناسب و پژوهش‌های علمی، به این نتایج دست یافتند که منابع مالی و حمایت

¹ Carrad

² Phillips & Newland

³ Sport for all

⁴ De booscher et al

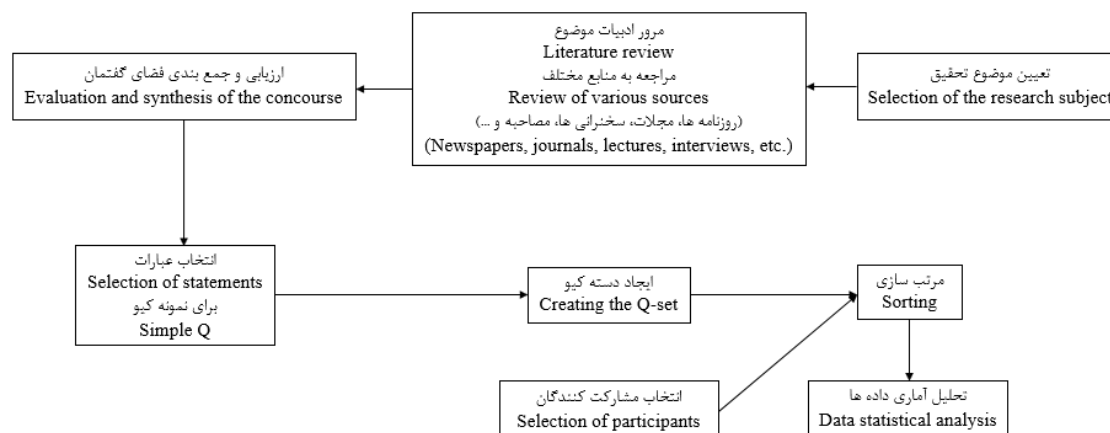
ورزشی و امکانات آموزشی و دانش مناسب مربیان از عوامل کلیدی و مهم هستند که در توسعه ورزشکاران حرفه‌ای تأثیرگذار بود.

چنانکه بیان شد ورزش به عنوان عامل مهم ارتقای سلامت و مکانیسم پیشگیری مورد پذیرش می‌باشد و از آن در جهت دستیابی به اهداف توسعه سلامت استفاده می‌شود. با این وجود میزان سرمایه‌گذاری در مقوله ورزش از طرف دولت تناسبی با تعداد جمعیت و تقاضاکنندگان آن ندارد (امامی و همکاران، ۲۰۱۹)؛ و تولید امکانات و ارائه خدمات فاقد روند مطلوب در بخش ورزش بوده‌اند و طبق داده‌های مرکز ملی آمار در سال ۱۳۹۶ بیش از ۶۵ درصد مردم ایران به صورت مرتب ورزش نمی‌کنند و سرانه موجود فضای ورزشی کشور در ازای هر ۴ هزار نفر جمعیت، یک مکان ورزشی می‌باشد (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران، ۲۰۱۹). از طرفی دیگر مهمترین خلاء پژوهش‌های انجام شده شناسایی عوامل مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت می‌باشد. بدین منظور توجه به سیاست‌گذاری ورزشی و آینده‌نگاری، لازم است در دستور کار و اولویت‌های سازمان‌ها و نهادهای ورزشی قرار گیرد (کشاوری ترک و همتی عقیف، ۲۰۱۹)؛ و تمایل دولت و سیاست‌مداران ایرانی به این سمت باشد که مشارکت بیشتری در ورزش داشته و به دنبال بهره‌برداری از ورزش در راستای حوزه وسیعی از اهداف داخلی و بین‌المللی باشند (جوادی پور و همکاران، ۲۰۱۸)؛ در این راستا شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزشی کشور می‌تواند مسیر رسیدن به این اهداف را سرعت بخشد.

بنابراین یک رویکرد کل‌نگرانه نسبت به سیاست‌گذاری ورزشی کشور می‌تواند به شناسایی دیدگاه‌های مختلف مدیران و عوامل کلیدی حاصل از تبیین این الگوهای ذهنی بپردازد تا مدیران بتوانند برنامه‌ریزی‌ها و خط‌مشی‌های خود را به گونه‌ای همراستا و متناسب با ذهنیت‌های آنان تنظیم و به منظور کسب نتایج مثبت در آینده برنامه‌ریزی کنند (فرخ شاهی و همکاران، ۲۰۲۱). نهادها و سیاست‌گذاران مربوطه با شناسایی ذهنیت خبرگان نسبت به این موضوع می‌توانند با بازنگری در فرآیندهای کاری و تبیین چارچوب‌های سازمانی مناسب، هدف‌گذاری‌های غیراثربخش را کاهش دهند تا مفهوم ورزش در جامعه نهادینه شود و بستر مناسبی جهت سینرژی میان مطالعات آینده و اقدامات سلامت ایجاد شود. چرا که فقدان توجه به آن، موجب از دست رفتن فرصت‌های بالقوه، کم اثر شدن سرمایه‌گذاری‌ها و افزایش ریسک‌های موفقیت می‌شود که ضرورت انجام این پژوهش را مشخص می‌سازد. بنابراین پژوهش کنونی در پی پاسخ به این پرسش‌ها است: الگوهای ذهنی خبرگان نسبت به سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت کدامند؟ عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت حاصل از تبیین این الگوهای ذهنی کدامند؟

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نظر پارادایم؛ به دلیل شناسایی الگوهای ذهنی افراد، تفسیری و به دلیل کاربرد روش تحلیل عاملی اکتشافی، اثبات‌گرایی می‌باشد و بر اساس هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی است، با توجه به هدف مقاله برای انجام این پژوهش از روش ترکیبی کیو استفاده می‌شود که شامل استفاده همزمان از روش‌های کیفی و کمی است. عمده تفاوت این روش با سایر روش‌ها این است که به جای متغیرها، افراد را مورد تحلیل قرار می‌دهد در نتیجه به نوعی گونه‌شناسی دست می‌یابد (خوش‌گویان فرد، ۲۰۰۷). این روش به دنبال شمارش تعداد افرادی که ذهنیت‌های مختلفی دارند، نمی‌باشد، بلکه هدف اصلی آن آشکار ساختن الگوهای ذهنی مختلف است (خیراندیش و همکاران، ۲۰۱۷). مراحل انجام یک پژوهش با روش کیو به صورت زیر می‌باشد:

شکل ۱. فرایند انجام پژوهش با روش کیو (خوش گویان فرد، ۲۰۰۷)

Figure 1. The process of conducting research with Q-methodology

فرایند انجام پژوهش با روش کیو با تعیین موضوع پژوهش و زمینه گفتمان که امید به کشف آن می‌رود و انتخاب جامعه شروع می‌شود (هالیبرتون^۱، ۲۰۱۰)، بدین منظور برای گردآوری عبارت‌های فضای گفتمان ابتدا با استفاده از مقالات، کتاب‌های مورد نیاز و اینترنت در موضوع مورد نظر به مطالعه مبانی نظری، ادبیات پژوهش موضوع و پژوهش‌های قبلی پرداخته شد و سپس از طریق مصاحبه نیمه‌ساختارمند با ۱۵ نفر از خبرگان از آنها خواسته شد تا نظر خود را در مورد عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست‌گذاری ورزش بیان کنند. در نهایت پس از پایان مصاحبه‌ها، اطلاعات در قالب متن پیاده‌سازی گردید و سپس کلیه اطلاعات برآمده از مصاحبه بازنگری و با یکدیگر ادغام شده و به کمک تیم پژوهش بررسی و تعدیل گردید و با توجه به دیدگاه‌های افراد به موضوع از ابعاد مختلف در نهایت ۳۰ عامل کلیدی متفاوت در قالب عبارت‌های کوتاه که فضای گفتمان مطالعه را تشکیل می‌دادند برای اجرای پژوهش بدست آمد. مشارکت‌کنندگان این پژوهش را خبرگان و متخصصان حوزه آینده‌پژوهی، سیاست‌گذاری سلامت و علوم ورزشی تشکیل می‌دهند که دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری و سابقه کاری بالای ۱۰ سال می‌باشند. انتخاب مشارکت‌کنندگان بر مبنای آشنایی آنها و ارتباط نزدیک‌شان با موضوع پژوهش و اهمیت حضور آنها در پژوهش بود. بدین ترتیب ابتدا ۱۵ نفر از خبرگان با ویژگی‌های اشاره شده به صورت هدفمند برای انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساخت یافته و ایجاد فضای گفتمان و شناسایی عوامل کلیدی انتخاب شدند. در گام بعد نیز به منظور مرتب‌سازی نمودار کیو، ۲۰ نفر از افراد خبره با توجه به تعداد عبارت‌های کیو و مطالعه‌های پیشین به طریق نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند.

در روش کیو، محقق مجموعه‌ای از عبارات کیو را در اختیار مشارکت‌کنندگان قرار می‌دهد و از آنها می‌خواهد که براساس درک و دیدگاه مورد نظر خود کارت‌های کیو را به ترتیب اهمیت روی نمودار کیو مرتب کند (اکسل^۲ و همکاران، ۲۰۰۷). بنابراین در ادامه از خبرگان خواسته شد تا میزان موافقت و مخالفت خود را با مرتب کردن ۳۰ عامل مشخص شده در قالب نمودار کیو مطابق شکل ۲، روی طیفی ۱۱ درجه‌ای از ۵- تا ۵+ نشان دهند. بدین منظور برای راحتی و سهولت کار از خبرگان خواسته شد تا ابتدا کارت‌های کیو را در طیف موافق، بی‌نظر و مخالف دسته‌بندی کرده و سپس بر اساس نمودار کیو به مرتب‌سازی نهایی اقدام کنند. بدین ترتیب کارت‌ها به روش اختیاری بر روی طیف

¹ Halliburton

² Exel

توزیع شدند. در توزیع اختیاری، مشارکت کننده آزادی عمل بیشتری در مرتب سازی دارد. بنابراین، شکل توزیع کارتها از پیش مشخص نیست و هر مشارکت کننده بر حسب میل خود آن را ایجاد می کند (خوش گویان فرد، ۲۰۰۷). برای روایی ابزار پژوهش، بررسی میزان رضایت خبرگان نسبت به قابلیت عوامل کلیدی، ذهنیت خبرگان مرتب سازی و مورد تحلیل قرار گرفت.

کاملاً موافق	کاملاً مخالف
+۵	-۵
+۴	-۴
+۳	-۳
+۲	-۲
+۱	-۱
۰	۰

شکل ۲. نمودار کیو با توزیع اختیاری
Figure 2. Q-chart with optional distribution

برای پایی ابزار پژوهش نیز مرتب سازی یک دسته کارت توسط بعضی از خبرگان نمونه به کمک دستورالعمل یکسان در تکرارهای مختلف نشان از نزدیک بودن نتایج مرتب سازی بود. پس از مرتب سازی عوامل کلیدی یا عبارات در قالب کارتهای دسته کیو بر روی نمودار کیو، اطلاعات به دست آمده از طریق نرم افزار SPSS26 مورد پردازش و تحلیل عاملی کیو قرار گرفت.

یافته ها

در پژوهش حاضر عوامل کلیدی بر مبنای نظر خبرگان از طریق مصاحبه های بدست آمده مطابق جدول ۱ مشخص و این ۳۰ عبارت توسط خبرگان تأیید شد.

جدول ۱. عبارات کیو (عوامل کلیدی)
Table 1. Q-statements (key factors)

کد عبارت Phrase code	گزینه کیو Q option
1	نهیضت بهیستی Well-being movement
2	توسعه ورزش همگانی Development of public sports
3	مهارت های مدیریتی Management skills
4	سمن های ورزشی Sports NGOs
5	سلبریتی های ورزشی Sports celebrities
6	برندهای ورزشی Sports brands

گزینه کیو Q option	کد عبارت Phrase code
تولید اپلیکیشن ورزشی Sports app development	7
هوشمندسازی اماکن ورزشی Smartening sports venues	8
طراحی وبسایت‌های ورزشی Designing sports websites	9
توسعه سواد رسانه‌ای Development of media literacy	10
استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه‌ها Establishing a safe and clean waste disposal system in stadiums	11
استفاده از سوخت‌های غیر فسیلی در رویدادهای ورزشی Use of non-fossil fuels in sports events	12
مدیریت انرژی Energy management	13
مدیریت آلودگی Pollution management	14
مدیریت زباله Waste management	15
بودجه کافی Sufficient budget	16
خصوصی‌سازی در ورزش Privatization in sports	17
حامیان ورزشی Sports sponsors	18
تورم Inflation	19
هواداران ورزشی Sports fans	20
تقویت هویت ملی Strengthening national identity	21
دیپلماسی ورزش Sports diplomacy	22
سیاسی کردن ورزش Politicization of sports	23
تدوین حقوق ورزشی Formulation of sports law	24
عضویت در سازمان‌های بین‌المللی Membership in international organizations	25
اخلاق حرفه‌ای Professional ethics	26
روح پهلوانی The spirit of heroism	27
نهضت تربیتی Educational movement	28

کد عبارت Phrase code	گزینه کیو Q option
29	نهضت اصلاحی Reform movement
30	سلامت معنوی Spiritual health

سپس این کارت‌ها با توجه به عوامل کلیدی و کد اختصاصی در اختیار خبرگان قرار گرفت و از آنها خواسته شد، کارت‌ها را بر اساس دستورالعمل خواسته شده روی نمودار کیو قرار دهند (شکل ۲). پس از مرتب‌سازی کارت‌ها توسط خبرگان، امتیاز هر کدام از آنها به عبارات روی نمودار کیو مشخص و جمع‌آوری شد.

در بخش تحلیل داده‌های پژوهش از مرتب‌سازی خبرگان به نرم‌افزار SPSS وارد شد تا از طریق تحلیل عاملی کیو ذهنیت خبرگان نسبت به مسأله پژوهش تبیین شود. فرایند تحلیل عاملی کیو شامل دو مرحله استخراج عامل‌ها و چرخش آنها به شیوه قابل تفسیر می‌باشد. بدین منظور برای انجام تحلیل عاملی از ماتریس همبستگی که روشی مرسوم و معمول است و برای استخراج داده‌ها از روش مؤلفه‌های اصلی^۱ و برای چرخش عامل‌ها از روش واریماکس^۲ استفاده شد. در این مرحله، باید معنادار بودن بارهای عاملی بررسی شود. اگر قدر مطلق بار عاملی، از $\frac{1.96}{\sqrt{n}}$ بزرگ‌تر باشد، آنگاه با اطمینان ۹۵ درصد آن بار عاملی معنی‌دار است؛ همچنین مقدار n برابر با تعداد کارت‌های مطالعه کیو می‌باشد (خوشگویان‌فرد، ۲۰۰۷: ۷۵). هدف کلی از انجام پژوهشی با روش کیو، شناخت ذهنیت افراد مشارکت‌کننده و دسته‌بندی ذهنیت‌ها می‌باشد (دانایی فرد، ۲۰۱۳)؛ و به پژوهشگر این امکان را می‌دهد که عامل‌های به دست آمده را تفسیر کرده و ماهیت دیدگاه‌های مشترک افراد را به طور کیفی و در سطح بالایی درک کند (دانایی فرد، ۲۰۱۳). پس از تحلیل داده‌ها، ۶ الگوی ذهنی متفاوت بدست آمد که حدود ۷۷/۴۲ درصد از واریانس کل را پوشش می‌دهد. به طوری که الگوی ذهنی اول ۱۵/۲۴ درصد، الگوی ذهنی دوم ۱۴/۱۲ درصد، الگوی ذهنی سوم ۱۳/۴۳ درصد، الگوی ذهنی چهارم ۱۲/۸۲ درصد، الگوی ذهنی پنجم ۱۱/۹۷ درصد و الگوی ذهنی ششم ۹/۸۱ درصد از واریانس کل را مطابق جدول ۲ تشکیل داده‌اند.

جدول ۲. مجموع مجزورات دوران یافته

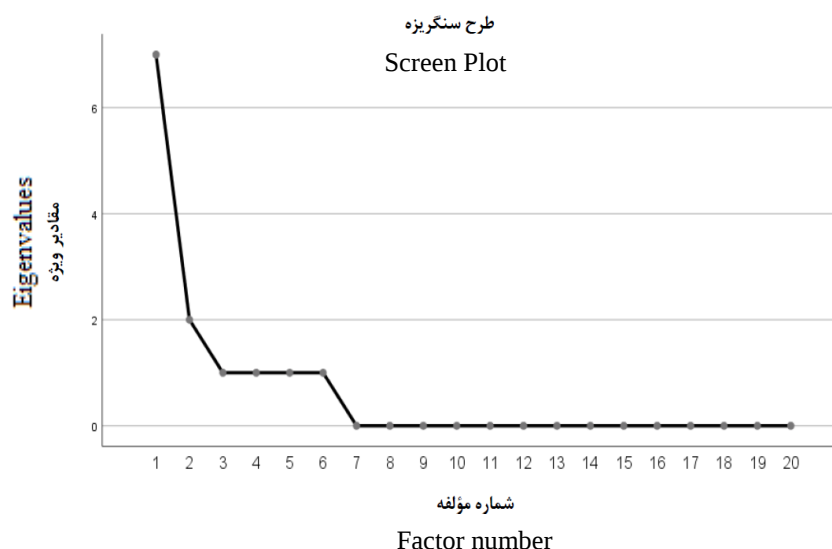
Table 2. Sum of squared rotated loadings

الگوها Factors	کل Total	درصد واریانس Variance %	درصد تجمعی Cumulative %
1	3.049	15.243	15.243
2	2.826	14.128	29.371
3	2.688	13.438	42.808
4	2.565	12.827	55.635
5	2.395	11.977	67.612
6	1.963	9.817	77.429

ترسیم نمودار سنگریزه مطابق شکل ۳، اسنادی برای جدول و مطالب بیان شده می‌باشد. همان طور که در شکل ۳ مشاهده می‌شود تعداد ۶ نقطه از مقادیر ویژه ۱ بالاتر قرار دارند که به معنای پوشش دادن ۶ الگوی ذهنی حاصل از اولویت‌بندی مشارکت‌کنندگان است.

¹ Principal Components

² Varimax

شکل ۳. نمودار سنگریزه الگوهای ذهنی ارائه شده توسط مشارکت‌کنندگان
Figure 3. Scree plot of the mental patterns presented by the participants

به منظور تفسیر و شناسایی این الگوهای ذهنی از ماتریس چرخش یافته آن‌ها استفاده شد. با کمک این ماتریس می‌توان مشخص کرد که کدامیک از مشارکت‌کنندگان موجب تشکیل هر یک از الگوهای ذهنی شده‌اند و همچنین همان‌طور که مشخص است با اطمینان ۹۵ درصد بارهای عاملی مشخص شده معنی‌دار است.

جدول ۳. ماتریس چرخش یافته الگوهای ذهنی
Table 3. Rotated factor matrix of mental patterns

کد هر مشارکت‌کننده Participant code	1	2	3	4	5	6
P1	.803	.048	.213	.202	.085	.254
P2	.429	.285	.216	.069	.701	-.121
P3	.649	.246	-.204	-.032	.257	.471
P4	.423	.088	.502	.402	.345	.253
P5	.790	.054	.314	.119	.047	-.056
P6	.112	-.251	.579	.027	.635	.116
P7	.413	.463	-.074	.578	-.044	-.274
P8	.169	.405	.759	.081	-.003	.189
P9	.055	.891	.106	.061	.065	-.016
P10	-.065	.284	.049	.719	.319	.203
P11	.016	.178	.061	.381	.823	.137
P12	.207	-.028	.188	.871	.040	.041
P13	.359	.440	.357	.520	.147	.120
P14	.351	.084	.337	.346	.129	.469
P15	.048	.315	.302	-.203	.457	.581
P16	.151	-.048	.253	.159	-.054	.838

.235	-.301	.193	.207	.475	.394	P17
.189	.187	.156	.738	.096	.190	P18
.182	.253	.146	.480	.325	.502	P19
.105	.283	.193	.145	.825	.110	P20

جدول ۴ الگوهای ذهنی را بر اساس موافقت مجموع خبرگان نشان می‌دهد:

جدول ۴. الگوهای ذهنی تشکیل شده

Table 4. Extracted mental patterns

مشارکت‌کنندگان Participants	الگوهای ذهنی (Mental patterns)
P1-P3-P5-P19	الگوی ذهنی ۱ (Mental patterns 1)
P9-P17-P20	الگوی ذهنی ۲ (Mental patterns 2)
P4-P8-P18	الگوی ذهنی ۳ (Mental patterns 3)
P7-P10-P12-P13	الگوی ذهنی ۴ (Mental patterns 4)
P2-P6-P11	الگوی ذهنی ۵ (Mental patterns 5)
P14-P15-P16	الگوی ذهنی ۶ (Mental patterns 6)

در نهایت با بررسی هر کدام از جدول‌های کیو که توسط خبرگان تکمیل شدند، مجموعه عبارات یا عواملی که خبرگان با یکدیگر موافقت دارند شناسایی و در غالب جدول ۵ آورده شد.

جدول ۵. الگوهای ذهنی و مهمترین عوامل کلیدی

Table 5. Mental patterns and the most important key factors

مشارکت‌کنندگان Participants	مهمترین عوامل کلیدی بر اساس الگوی ذهنی The most important key factors based on the mental pattern
P1-P3-P5-P19	مهارت‌های مدیریتی Managerial skills
	نهیض بهزیستی Well-being movement
	سمن‌های ورزشی Sports NGOs
	نهیض تربیتی Educational movement
	سلامت معنوی Spiritual health
	توسعه ورزش همگانی Development of public sports
P9-P17-P20	اخلاق حرفه‌ای Professional ethics
	تورم Inflation
	تقویت هویت ملی Strengthening national identity
	دیپلماسی ورزش Sport diplomacy

مهمترین عوامل کلیدی بر اساس الگوی ذهنی The most important key factors based on the mental pattern	مشارکت کنندگان Participants
خصوصی سازی در ورزش Privatization in sports	P4-P8-P18
نهیضت بهزیستی Well-being movement	
طراحی وبسایت های ورزشی Designing sports websites	
استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه ها Establishing a safe and clean waste disposal system in stadiums	
روح پهلوانی The spirit of heroism	
توسعه ورزش همگانی Development of public sports	
مهارت های مدیریتی Managerial skills	
سمن های ورزشی Sports NGOs	
مدیریت زباله Waste management	P7-P10-P12-P13
بودجه کافی Sufficient budget	
نهیضت تربیتی Educational movement	
سلامت معنوی Spiritual health	
استفاده از سوخت های غیر فسیلی در رویدادهای ورزشی Use of non-fossil fuels in sports events	
توسعه ورزش همگانی Development of sport for all	
استفاده از سوخت های غیر فسیلی در رویدادهای ورزشی Use of non-fossil fuels in sports events	P2-P6-P11
استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه ها Establishing a safe and clean waste disposal system in stadiums	
توسعه سواد رسانه ای Development of media literacy	
سلامت معنوی Spiritual health	
نهیضت تربیتی Educational movement	
نهیضت بهزیستی Well-being movement	P14-P15-P16
هوشمندسازی اماکن ورزشی Smartening sports venues	
هواداران ورزشی Sports fans	

مهمترین عوامل کلیدی بر اساس الگوی ذهنی	مشارکت کنندگان
The most important key factors based on the mental pattern	Participants
تولید اپلیکیشن ورزشی Sports app development	
سمن های ورزشی Sports NGOs	
نهیض بهزیستی Well-being movement	
توسعه ورزش همگانی Development of sport for all	

بحث

در پژوهش حاضر به این موضوع پرداخته شد که می توان با شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر سیاست گذاری ورزش مبتنی بر سلامت و بهداشت و تبیین الگوهای ذهنی مربوط به آن، آمادگی لازم را در برابر آینده های پیش روی جامعه کسب نمود. بنابراین با روش کیو ابتدا ۳۰ عامل کلیدی شناسایی گردید و سپس به تبیین الگوهای ذهنی پرداخته شد که نتایج نشان دهنده شش الگوی ذهنی متفاوت است؛ مطابق الگوهای ذهنی شناسایی شده مهمترین عوامل کلیدی شامل: مهارت های مدیریتی، نهضت بهزیستی، سمن های ورزشی، نهضت تربیتی، سلامت معنوی، توسعه ورزش همگانی، اخلاق حرفه ای، تورم، تقویت هویت ملی، دیپلماسی ورزش، خصوصی سازی در ورزش، طراحی وبسایت های ورزشی، استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه ها، روح پهلوانی، مدیریت زباله، بودجه کافی، استفاده از سوخت های غیرفسیلی در رویدادهای ورزشی، توسعه سواد رسانه ای، هوشمندسازی اماکن ورزشی، هواداران ورزشی، تولید اپلیکیشن ورزشی می باشد.

الگوی ذهنی اول: اهمیت حفظ تندرستی و سبک زندگی سالم، به عنوان فرهنگ غالب در جامعه

مقدار ویژه این الگوی ذهنی ۳/۰۴ است که به تنهایی قادر است ۱۵/۲۴ درصد از واریانس را توضیح دهد. مشارکت کنندگان در این الگوی ذهنی بر عوامل مهارت های مدیریتی، نهضت بهزیستی، سمن های ورزشی، نهضت تربیتی، سلامت معنوی و توسعه ورزش همگانی تأکید دارند، و بر این نکته اشاره می کنند که نهادینه شدن ورزش در جامعه به عنوان فرهنگ غالب عامل مهمی در بهبود روند سلامتی جامعه می باشد. بنابراین برای رسیدن به این اهداف بایستی تلاش کرد تا فضاها و اماکن ورزشی افزایش یابند، سازمان های مردم نهاد به فعالیت و مشارکت جدی به عنوان یکی از رسالت های اجتماعی و رسانه های جمعی به اطلاع رسانی، افزایش آگاهی و ترویج مشارکت پویای افراد در راستای حفظ سلامتی توجه جدی کنند و مدیران نیز توانمندی ها و مهارت های مؤثر در عملکرد مدیریتی را پیشرفت دهند و در زمینه های فنی، انسانی و ادراکی به تقویت خود بپردازند و همچنین با نهادینه کردن آموزش و ارتقای مهارت های مدیریتی در سطوح مختلف سازمان و استفاده از تجربه سایر کشورها در زمینه بهبود این مهارت ها موجب تثبیت تفکر ورزش در متن جامعه با استفاده از توان کارشناسی تخصصی در کشور به منظور دستیابی به امکانات سخت افزاری و نرم افزاری برتر ورزشی در راستای توسعه محصولات ورزشی و خدمات نوآورانه تلاش نمود تا جامعه ای سالم، پر نشاط و برخوردار از رفاه کامل جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی داشته باشیم.

الگوی ذهنی دوم: استفاده از ظرفیت های خارجی و اقتصادی

مقدار ویژه دومین الگوی ذهنی ۲/۸۲ است که ۱۴/۱۲ درصد از واریانس را تبیین می کند. افراد این گروه بر عوامل اخلاق حرفه ای، تورم، تقویت هویت ملی، دیپلماسی ورزش، خصوصی سازی در ورزش، نهضت بهزیستی به منظور استفاده کارا و

اثربخش از ظرفیت‌های موجود در محیط خارج تأکید دارند. دولت نیز با تخصیص بودجه ای متناسب با جمعیت فعال در این بخش در جهت سلامت همگانی و ارتقای توانمندی شهروندان اقدام کرده و مکانیزم های جمع آوری درآمد بصورت بهینه انجام خواهد گرفت از طرف دیگر مدیران مالی با بکارگیری ابزارهای مناسب، اقتصادی‌ترین شیوه تامین مالی را مد نظر قرار داده و سیاست‌های توسعه ورزش در سازمان‌های ورزشی به صورت یکپارچه عمل خواهد کرد، بدین ترتیب با ترغیب شرکت‌های ورزشی برای انجام سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه ورزش می‌توان به مکانیزم‌های تأمین مالی پایدار دست یافت و با توجه به ظرفیت‌های خارجی دیگر و هم‌افزایی میان آنها در جهت جامعه‌ای سلامت محور گام برداشت.

الگوی ذهنی سوم: نهضت داوطلبانه

مقدار ویژه سومین الگوی ذهنی ۲/۶۸ است که ۱۳/۴۳ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. افراد این گروه ذهنی بر طراحی وب‌سایت‌های ورزشی، استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه‌ها، روح پهلوانی، توسعه ورزش همگانی، مهارت‌های مدیریتی، سمن‌های ورزشی متمرکز هستند که بر نهضت داوطلبانه تأکید دارند. از سوی دیگر نهضت داوطلبانه ورزشی با تکیه بر روح پهلوانی، زمینه توسعه ورزش همگانی را فراهم می‌کند. داوطلبان با انگیزه خدمت به جامعه و ترویج ارزش‌های اخلاقی مشارکت مردم در ورزش را افزایش داده و به ارتقای سلامت جسمی، روانی و اجتماعی جامعه کمک می‌کنند.

الگوی ذهنی چهارم: زندگی سالم و محیط سبز

مقدار ویژه سومین الگوی ذهنی ۲/۵۶ است که ۱۲/۸۲ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. مشارکت‌کنندگان در این گروه ذهنی بر مدیریت زباله، بودجه کافی، نهضت تربیتی، سلامت معنوی، استفاده از سوخت‌های غیر فسیلی در رویدادهای ورزشی، توسعه ورزش همگانی متمرکز هستند که بر گرایش به زندگی سالم و محیط سبز تأکید دارند. در این مسیر نهضت تربیتی باد آموزش ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی، زمینه شکل‌گیری سبک زندگی سالم و حفاظت از محیط زیست را فراهم می‌کند. در نتیجه زندگی در محیطی سبز و سالم به ارتقای سلامت جسمی، روانی و معنوی افراد کمک کرده و جامعه‌ای پویا، مسئولیت‌پذیر و برخوردار از روحیه مشارکت و همدلی ایجاد می‌شود این ارتباط پایه‌ای مهم برای توسعه پایدار و ارتقای کیفیت زندگی نسل‌های امروز و آینده است.

الگوی ذهنی پنجم: کل‌نگری

مقدار ویژه سومین الگوی ذهنی ۲/۳۹ است که ۱۱/۹۷ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. استفاده از سوخت‌های غیر فسیلی در رویدادهای ورزشی، استقرار سیستم دفع ایمن و پاک پسماندها در ورزشگاه‌ها، توسعه سواد رسانه‌ای، سلامت معنوی، نهضت تربیتی، نهضت بهزیستی عوامل مورد اشاره در این گروه ذهنی می‌باشد. عنوان این گروه ذهنی کل‌نگر می‌باشد که مشارکت مردم به سمت شیوه زندگی سالم و گرایش به محیط سبز و سالم و همچنین داشتن سواد رسانه‌ای و سلامت معنوی را به منظور رسیدن به سلامت جامعه تأکید دارند، لذا در الگوی ذهنی کل‌نگر، سیستم دفع ایمن پاک تنها یک فعالیت خدماتی نیست بلکه ابزاری برای ارتقای سلامت فردی، اجتماعی، زیست محیطی و معنوی محسوب می‌شود و نقش مهمی در توسعه سلامت پایدار جامعه دارد.

الگوی ذهنی ششم: زیرساخت‌های فنی

مقدار ویژه سومین الگوی ذهنی ۲/۳۹ است که ۱۱/۹۷ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. این گروه ذهنی بر هوشمندسازی اماکن ورزشی، هواداران ورزشی، تولید اپلیکیشن ورزشی، سمن‌های ورزشی، نهضت بهزیستی، توسعه ورزش همگانی تأکید دارند که مشارکت افراد در رسیدن به سطح بهینه‌ای از سلامتی و توسعه ورزش همگانی در جامعه را به همراه توجه به دستیابی به امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری برتر ورزشی در راستای هوشمندسازی اماکن ورزشی، بستری برای توسعه ورزش همگانی، ارتقای سلامت جسمی، معنوی و حفاظت از محیط زیست و تحقق مدیریت پایدار

ورزش را فراهم می کند که به عنوان یک دید فناورانه تلقی می شود. بر اساس الگوهای شش گانه ذهنی شناسائی شده و عوامل کلیدی بدست آمده پیشنهاد می شود موارد زیر در برنامه ریزی ها و سیاست گذاری های پیش رو مورد توجه قرار گیرد:

۱- از آنجا که مجموع بیشترین مخالفت گزاره های ذهنی با عامل سیاسی کردن ورزش می باشد، بنابراین تا حد امکان از ورود سیاست به ورزش جلوگیری شود.

۲- نهضت بهزیستی، نهضت تربیتی، توسعه ورزش همگانی، سلامت معنوی و سمن های ورزشی از مهمترین عوامل اشاره شده توسط مشارکت کنندگان در الگوهای ذهنی می باشد بنابراین؛ نیازهای جامعه در زمینه ورزش به منظور افزایش سطح رضایت آنها، برنامه ریزی های سلامت محور مبتنی بر ورزش؛ فرهنگ سازی و ارتقای سطح بینش عمومی در رابطه با ورزش و تأثیر آن بر سلامتی جسمی و روحی؛ بوجود آوردن بستر مناسب جهت مشارکت جامعه از راه ایجاد سازمان های مردم نهاد؛ و در نهایت نهادینه نمودن تفکر ورزش محور در جامعه و ... بایستی مورد توجه قرار گیرد.

۳- از آنجا که هیچ پیش بینی انسانی را نمی توان به طور قطع در نظر گرفت، به همین دلیل نتایج حاصل و عوامل کلیدی مؤثر بایستی با کسب اطلاعات مستمر در این زمینه برای پژوهش های آتی در فاصله های زمانی مشخص مورد بازنگری و ارزیابی مجدد قرار گیرند.

نتیجه گیری کلی و پیام مقاله

با توجه به سیاست گذاری درست در زمینه سلامت بر اساس نتایج این پژوهش جامعه می تواند به ابر اهداف حوزه پیشگیری در زمینه سبک زندگی سالم دست یابد، این سه ابر هدف عبارتند از نهضت بهزیستی، نهضت تربیتی و نهضت اصلاحی که در شرایط امروزی بسیار حساس بوده و موجبات دستیابی به اهداف سازمان جهانی بهداشت در سه حوزه سلامت جسمانی، روانی و معنوی را به ارمغان خواهد شد.

محدودیت ها

یکی از محدودیت های این پژوهش نبود سیاست گذاری مدون در حوزه سلامت در کشور بود که باعث می شد که با کمبود داده ها مواجه شویم ولی با استفاده از گروه خبرگانی و مطالعه سیاست های سلامت در کشورهای توسعه یافته تا حدودی بر این کمبود فائق آییم تا بتوانیم مولفه های توسعه حوزه سلامت را در کشور تبیین کنیم، علاوه بر این، تغییرات سریع در فناوری های دیجیتال و مقررات مرتبط ممکن است بر یافته های پژوهش تأثیر بگذارد، به طوری که برخی از یافته ها ممکن است در آینده تغییر کنند.

پیشنهاد برای مطالعات آتی

از آنجا که آینده نگاری با شناسایی آینده های مطلوب جنبه های ناشناخته آینده را به تصویر کشیده و همچنین مطمئن ترین راه برای رسیدن به موفقیت در آینده لزوم تلاش برای ساخت آن در زمان حال می باشد. در نتیجه مدیران، سیاست گذاران، برنامه ریزان و سایر مسئولان مربوطه بایستی به تمامی کلان روندهای شناسایی شده و روابط متقابل میان آنها توجه داشته باشند؛ زیرا هرگونه تغییر و تحول در هر یک از آنها در صورت بی توجهی به دیگر موارد سودمند نبوده و سبب ایجاد شکاف در برنامه ها و سیاست گذاری های آتی خواهد شد.

ملاحظات اخلاقی

رعایت دستورالعمل های اخلاقی

این مطالعه تمام دستورالعمل های اخلاقی پژوهش را رعایت کرده است. شرکت کنندگان به طور کامل در مورد اهداف پژوهش مطلع بودند و قبل از جمع آوری داده ها، محرمانگی و ناشناس بودن شرکت کنندگان به شدت رعایت شد و تمام داده های جمع آوری شده صرفاً برای اهداف پژوهشی استفاده شد.

بیانیه استفاده از هوش مصنوعی

در این پژوهش از هوش مصنوعی و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی استفاده نشده است.

منابع مالی

این پژوهش بدون دریافت حمایت مالی از هیچ نهاد، سازمان یا مؤسسه‌ای انجام شده است و کلیه هزینه‌های آن توسط نویسندگان تأمین شده است

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان به طور مساوی در مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل و نگارش مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

نویسندگان هیچگونه تضاد منافی در رابطه با انتشار این مطالعه اعلام نمی‌کنند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان مراتب قدردانی خود را از همه شرکت‌کنندگان، از جمله متخصصان و کارشناسان صنعت ورزش، به خاطر مشارکت ارزشمندشان در این پژوهش ابراز می‌دارند.

References

- Abdulsalehi, B., Nobakht Ramezani, Z., & Mohamadian, F. (2021). Futures Study Participation in public sport with A structural analysis approach. *Journal of Sport Management and Development*, 10(1), 16-29. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2021.5050>] [In Persian]
- Asare Dezfuli, M., Alam, Sh., & Zarghami, M. (2021). Development of health with the use of exercise with a combination of design approaches and ISM modeling. *Razi Journal of Medical Sciences*, 27(12), 78- 89. [[Link](#)] [In Persian].
- Carrad, A. (2019). *Developing Health Promoting Sports Clubs through Organisational Change*, School of Health and Society, University of Wollongong. [[Link](#)]
- Danaee Fard, H., Hosseini, S.Y., & Sheykha, R. (2013). *Q method*. Saffar Publications. [[Link](#)] [In Persian]
- Damari, B., Vosoogh Moghaddam, A., Monazzam, K., & Salarianzadeh, H. (2010). *Where and How to Make Wise Policies for Health? A Qualitative Study on the Characteristics of Health Policy System in the Islamic Republic of Iran*. *Hakim Health Systems Research Journal*, 13(4), 210- 218. [[Link](#)] [In Persian]
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12(3), 113-136. [<https://doi.org/10.1016/j.smr.2009.01.001>]
- Emami, A., Emami, F., & Afshari, M. (2019). A Paradigm Model of Investment Development in Iran Sport. *Journal of Faculty of Physical Education*, 12(3), 759-788. [<https://doi.org/10.22059/jsm.2019.287740.2315>] [In Persian]
- Exel, J. V., Graaf, G., & Brouwer, W. (2007). Care for a break? An investigation of informal caregiver attitudes toward respite care using Q-methodology. *Journal of Health Policy*, 83(9), 332-342. [<https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2007.02.002>]
- FarokhShahi, R., Shahlaee, J., Shirvani Naghani, M., Honari, H., & Kargar, G. (2021). Identifying and Developing the Environmental Model Affecting the Strategic Foresight of Iranian Sports based on the STEEPELD and Determining Key Drivers. *Journal of Iran Futures Studies*, 6(1), 233- 263. [<https://doi.org/10.30479/jfs.2021.14498.1246>] [In Persian]

- Fathi, R., Maleki, M., Saberi, A., & Zandagahi, A. (2020). A Scenario Planning of University Sports of Iran based on Future Study Approach. *Journal of Management and Development*, 9(3), 72- 92. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2020.4376>] [In Persian]
- Hume, P., & Stewart, A. (2018). *Physique Assessment in Youth Sports for Talent Identification and Development. Best Practice Protocols for Physique Assessment in Sport*. Springer. pp 3-10. [[Link](#)]
- Jalaei, S.A., & Amjadi, M.H. (2021). Estimation of Sports Demand in Iranian Household. *Journal of Sport Management and Development*, 10(2), 11- 20. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.2021.5052>] [In Persian]
- Javadi Pour, M., Atghia, N., Rahbari, S., & Taefi, H. (2017). The Study of the Effective Factors on the Process of Policy-Making of Sport for All in Iran. *Quarterly Journal of Sport Development and Managemen*, 8(1), 119- 139. [<https://doi.org/10.22124/JSMD.1970.3543>] [In Persian]
- Javaheri, F., Safari Shali, R., & Mahdavi kande, D. (2020). The lack of a comprehensive health policy (As a social problem). *Journal of Social Problems of Iran*, 11(1), 63- 87. [[Link](#)] [In Persian]
- John, A., & Halliburton, A.L. (2010). Q methodology to assess child-father attachment. *Journal of Early Child Development and Care*, 180(1-2), 71-85. [<https://doi.org/10.1080/03004430903414711>]
- Keshavarz Turk, E., & Hemati Afif, A. (2019). Presenting a Framework for Examining the Effects of Organizational Foresight on Policy-Making in Iran's Sport Industry. *Journal of Strategy*, 28(4), 111-136. [[Link](#)] [In Persian]
- Kheirandish, M., Tabrizi, E., & Khamoie, F. (2017). The Identification and Prioritization of Organizational factors in Knowledge Commercialization according to Q Methodology. *Journal of Entrepreneurship Development*, 10(1), 81- 100. [<https://doi.org/10.22059/jed.2017.62290>] [In Persian]
- Khoshgooyan Fard, A. (2007). *Q Methodology*. Tehran: Radio and Television of the Islamic Republic of Iran, Research Center. [[Link](#)] [In Persian]
- Moradi, M. (2019). *Analyzing the situation of public sports participation in Iran and explaining the major challenges and obstacles*. Islamic parliament research center of the Islamic Republic of IRAN. [[Link](#)] [In Persian]
- Nazari, S., Razavi, M.H., Amirnejad, S., & Rezayan Ghayeh Bashi, A. (2021). Iranian Public Sports Scenarios on the Horizon 2032. *Journal of Iran Futures Studies*, 5(2), 309- 333. [[Link](#)] [In Persian]
- Phillips, P., & Newland, B. (2014). Emergent models of sport development and delivery: The case of triathlon in Australia and the US. *Sport Management Review*, 17(2), 107-120. [<https://doi.org/10.1016/j.smr.2013.07.001>]
- Pruna, R., Tribaldos, L.M., & Bahdur, K. (2018). Player talent identification and development in football. *Apunts. Medicina de l'Esport*, 53(198), 43-46. [[Link](#)]
- Ramezani, F., Talebpour, M., & Shajie, K. (2020). Identifying of Mental Paradigms of Sports Development Strategies with the Educational Approach at Farhangian University. *Research on Educational Sport*, 8(20), 115- 132. [<https://doi.org/10.22089/res.2020.7963.1748>] [In Persian]
- Shahvali Kohshouri, J., Askari, A.R., Nazari, R., & Naghsh, A.R. (2020). The Formulation Iranian Educational Sports Strategies: Scenario-Based. *Research on Educational Sport*, 21, 223-250. [<https://doi.org/10.22089/res.2020.8611.1834>] [In Persian]